

اداره مرکزی :

آنقره ده ، استانبول جاده سنده آنقره
معارف امینکی پاشنده کی دائرة

استانبول بوروسی :

استانبولده ، باب عالی جاده سنده ۸۷ نومرولوده
دائرة محصوره

حیات

حیات دایما حیات... دنیا راها جوق حیات قاتالم!...

نسخه سی هربرده ۱۰ غروردر

سنه لکی بوسته ایله ه لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ه دولار) .

ایوه وعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرینک مرجعی آنقره مرکزدر .

صافی : ۲۶

آنقره ، ۲۶ مایس ، ۱۹۲۷

۱ نجی جلد

(حیات) ک ایلمک آلتی آبی

حیات (۲۶) نجی نسخه سیله ایلمک آلتی آبی
بیتیرمش اولوبور . کله جک نسخه ایله ایکنجی
جلده یاشلا یوروز . شوقیسه جق ماضینک محاسبه سی
مجموعه اطرافنده طویلانان آرقاداشلری تشجیع
ایده جک ، حیاتک نشرینه توسط ویاردیم ایده نلرک
نه خبرلی برایش کورمش اولدقلرینی کوسترمکه
کافی کله جک ماهیتده در . (حیات) ک نشری
دوشونولدیکی زمان مجموعه وغزته جیلکده تجربه سی
اولدیغنی ادعا ایده نلرک مطالعه سی شواولدی :
« بویولده بر مجموعه قاره بولاماز . چونکه هنوز
مملکتده جدی مجموعه لری تعقیب ایده جک قاره
یوقدره کچن آلتی آبی بوبدین ذواتی تماماتکذیب
ایتدی . « حیات » ، تورکیده جدی مجموعه لره
شیمدی به قدار هیچ نصیب اولمایان درجه ده
اوقوبوجی بولدی . بو تجربه کوستریوردی که
تورک کنجلیکی جدی اثرلره ، جدی یازیلره
صوصامش بروضعیتده در . الویررکه اونلرک
علاقه لری دعوت ایده بیله لم ، الویررکه اوقوتمق
ایسته دیکمز یازیلر (قاره) ک دوشونجه سنه یکی
برشی علاوه ویا هیچ اولمازسه ، موجود قناعتی
تقویه ایده بیلمش ، حرکتنه معین بر استقامت
ویره جک ماهیتده اولسون .

« حیات » چیققدن صوکرادیکر برسوالده
مسلکنه عائددی . ایلمک نسخه ده مجموعه نکه نه
ایچون چیققدیغنی یازمشدق . فقط بونی مبهم

ساحه سنده بواساسلری مدافعه ایله مک ایسته دی
و بوندن صوکرده اونی مدافعه ایله جهکدر .
بزم دستورمنز شودر :
انسانی یاشایدش آنحق عمل و حرکتک
فکر و علم ایله تنویر ایدیله سنه مستندر . بناء
علیه بر طرفدن اراده و حرکتک کور کورینه
یول آلماسی مضردر . اونک ایچون هر حقیقی
انقلابک فکر و علم جبهه سی واردر . دیگر جهتدن
فکرلر حیاتی ضعیفلشدیرر ، اراده یه انکل او .
لورسه حقیقت ایله علاقه سی یوق دیمکدر .
اونک ایچون انقلاب بوتون قناعتلری ییقق
مجبوریتنده در . کنج مفکوره لرک دوشونوش
طرزینی ، دماغی تربیه سی بو اساسلره استناد
ایتدیر مک ایسته یوروز .

بو آلتی آبی ظرفنده حیات ستونلرنده
جوق مهم مسئله لرک اورتایه قونولدیغنه قانغز .
کوپریلی زاده فؤاد و شکیب بکلرک مناقشه لری
تاریخ ایله حیات آراسنده کی مناسبتنه تعلقی
اعتباریله جوق دفته شایاندی . جانب بکل
صنعت اثرلرینک حیات ایله ، عرفان ایله مناسبتنه
عائد فکرلری ، عمومی راشتیاقی افاده ایدیوردی .
بن بو مقاله لر حقنده آغزدن برخیلی اعتراض
دیکلهدم ، بعض یازیلرده کوردم ، اعتراف
ایده رم که بونلرک مهم قسمی جوق معناسز بولدم .
« سز برمصراع یازامادیغکنز حالد نه حقله شعر
وصنعت حقنده بر فکر سویله یور ، بوکون شعر
دیه اورتایه قونولان یازیلری تنقید ایدیورسکنز ! »
ده یئرلر ، جانب بکل مقاله لری بویوک برکتله نکه
آرزوسنی کوستریوردی . اومقاله لر صنعتکارک
عرفان احتیاجنی پک اعلا اورتایه قویمشدر .
کنج شاعرلریمز بونک اوزرنده دوشونمک
مجبوریتنده درلر . ذاتاً اطرافنی دیکلرلرسه عینی

بولانلر واردی . شوکچن آلتی آبی (حیات) ک
مسلکنی هرکسه آکلاتمش اولسه کرکدر .
بوندن صوکرده عینی یولده متانت وامینتله
یورومکده دوام ایدمکنز . تورک انقلابنک اک
مهم هدفی شدید وقوتلی برحیات یاراتمقدر .
کوکلریمیزی جوق زمان دنیا ماوراسنه ربط
ایتمک یوزندن حقیقی حیاتک قدرتی دویامادق .
بیلمک بر صیقینتی وعذاب ؛ یاشامانک ، هم ذوقنی ،
همده ناصیل بر جدال ایله ، بر ثبات ایله ممکن
اولاجقنی کوستردی . (حیات) اک مهم قوتی
ومسلکنک استقامتنی ، بر طرفدن تهلمکه
وصیقینتی ، دیگر طرفدن اک قوتلی عزم واراده
دوری اولان استقلال جدالندن واونک ویردیکی
حقیقی درسلدن آلییور .

بزجه استقلال حربی دوره سیدرکه مملکتته
مدنی حیاتک معنوی جبهه سی اوکره تمشدر ،
کوردک که جدالده ، یاراتماده ، خلاصه یاشاماده
اصلی عنصر عمل واراده در . فکرلرک اراده یی
تقویه و عملی زنکینلشدیردکجه قیمتی واردر .
او دورک تاریخنه باقیکنز ، جوق زمان اراده
وفعل ایله هیچ علاقه سی اولمایان « مجرد مفهوملر »
صرف یاشامق ضرورتنک ذهنلرده وجوده
کتیردیکی شخصی وجانی فکرلره چارپیشدی .
وزمان هر کسه اثبات ایتدی که حقیقت بو
ایکنجیلرده مندمجدر . فکرلر عمل واراده یی
تنویر ایچوندر ، تقویه ایچوندر . دوغرو فکر
جانی وقوتلی حیات یاراتان ، طبیعتنه و دیگر
انسانلره مؤثر و ساری اولانلردر . فکرده
انقلاب ، حیات ایله علاقه سی قالماش اولان مفهوملری
آتمقدن باشقه بر شی دکلدر . علم ، عملی تنویر
ایتدیکی ، طبیعت اوزرنده کی قوتلری آرتیردینی
نسبتده مثبت اولور . ایشته « حیات » فکر

اوده آلتنجی عصره عامر ادبی نبعدر

هراتلی «فخری» و تذکره سی

عمومی تورک ادبیاتنک اون آلتنجی عصره عاثر باشلیجه منبعی آراسنده، «فخری بن محمد امین الهروی» نك «ابوالفتح حسین میرزا» نامنه فارسی لسانیه یازدینی «روضة السلاطین» آدلی تذکره بالخاصه دفته شایاندر. ادبیاتمزه اوغر شانلرک شیمیدی به قدر هیچ علاقه دار اولادقلری بو کوچوک فقط مهم اثر، «علی شیر نوائی» نك مشهور «مجالس النفاثس» بنه عادتاً بر ذیل مقامنده اولوب، تورکجه و فارسی شعر یازانلری بر بریلره مزوج اولارق بدی بایده ذکر ایله مکده در. برخی باب معنای شعر دن، «بهرام کور» ک احوالیه فارسی شعر ک باشلانغیچندن، «شاه سنجر» و «طوغرول بک» دن خلاصه باحثدرکه، مؤلفک بوخصوصده کی مأخذلری تقریبی اولارق آکلاشیلور: «لباب الالباب»، «دولت شاه تذکره سی» و سائر. ایکنجی باب، چغتای و اوز بکر آراسنده شهرت قازانان اوز بک و موغول سلطانلریله عائله سلطنته منسوب شهزاده لردن باحثدرکه بونلره سائر تذکره لرده آنجا قسماً تصادف اولونه بیلیر؛ بناء علیه، بوراده ذکر ایکیلن تورک شاعرلری بزم ایچون غایت مهمدر. اوچنجی باب، تیمور اولادندن سمرقند و خراسانده سلطنت سوره نلر آراسنده شعره منتسب اولانلردن باحثدر؛ بوراده کی تورک شاعرلری حقیقده کی معلومات حان کاملاً «مجالس النفاثس» دن قسماً ده «دولت شاه» دن آلتمشدر. دردنجی بایده نظم ایله مشغول عراق و روم پادشاهلردن، بشنجی بایده هندستان ایله سائر اطراف ممالکده کی ملوک بایاننده نظم ایله اوغراشانلردن، آلتنجی بایده شاعرلرکله معروف امرادن، بدنجی بایده «ذکر جمیل حضرت نواب» دن بحث اولونمقده در. شرق و غربده هر نه دنه شیمیدی به قدر حان هیچ

اولاجنی و قولایلقله یاپاجنی اقتصادی خدمتلیری یالکیز شخصی منفعتنی دوشونن قوتلر الله بیراقازسه ق تورکیده غریبه تولدایدن اعراض اولمق سزین بویوک صنایع تاسس ایده بیلیر. حیات اقتصادی حرکاتک بو استقامتنی نشره واسطه اولمغه جالیشمقده دوام ایده جکدر.

(حیات) ک ایلک آلتی آبی ظرفنده قارلریمزدن کوردیکمز توجهلر یورودیکمز یولده ده بویوک امنیتله ایله ره مک قوتی بزه وردی. ایکنجی آلتی آیه بو قوتله کیریوروز.

محمد امین

اهمیت و معروفیت قازاناماش اولان بو اثر، اساساً معلوم منبعلردن ملقط قسملردن صرف نظر اولوندینی تقدیرده بیله، سائر تذکره لرده تصادف اولونامایان بر طاقم تورک شاعرلردن باحثدرکه، بواعتبار ایله بو عصره عاثر الک مهم منبعلردن صایلابیلیر. هراتلی فخری، اثرینی یازارکن، «شرف الدین یزدی» نك «ظفرنامه» سندن، «جامی» نك «سلسله الذهب» ندن ده القاطلرده بولوندیغنی سوبدورکه، بو جهت مؤلفک تصریحنه حاجت قاله دن ده آکلاشیلقمقده در.

«روضة السلاطین»، «ابوالفتح شاه حسین غازی» نامنده بر حکمداره تحاف اولونمقده ده، بونک کیم اولدینی مسئله سی بو کونه قدر مبهم قالمشدر. برلین کتبخانه سنک قاتالوغنی تنظیم ایده ن «پهرچ» بوخصوصده قطعی بر شی سوبله میور؛ یالکیز، مؤلفک اوندن بحث ایدرکن «نواب اعظم» عنوانی قولانمیه سی دولایسیله، هند حکمدارلردن اولماسی احتمالی قوتلی کوروبور؛ بزم، یالکیز «نواب اعظم» عنواننک «سلطان حسین» ی هند پرنسپلردن عد اتمک ایچون کافی اولامایه جنی فکرنده یز: ایران شهزاده و حکمدارلرینه ده بو عنوانک ویریلدیکی، صفویلره عاثر تاریخلرده دائماً کورولور. بناء علیه بوخصوصده دهاصریح دلیللره احتیاج واردر. کندیس «سیاهی» تخلص ایدن و «امیرشاهی» به، «حافظ شیرازی» به نظیره لری کتابده مندرج بولونان «ابوالفتح شاه حسین» ک، عالم و فاضل اولقله برابر حکومت ایشلریله اشتغالدن نادراً تورکجه و فارس شعرلر سوبله دیکنی. مؤلفک افاد اتندن آکلا یوروز. بو «شاه حسین» ک کیم اولدیغنی قطعی صورتده تعین ایچون، هجری اوئنجی عصرده آسیادن حکمران اولان بونامده کی سلطانلری برر برر دوشونم: «سلطان حسین بایقرا» نك «فریدون حسین میرزا»، محمد حسین میرزا، سلطان حسین میرزا» نامنده صنعتکار چوققلری وارسه ده، اولنلردن «روضة السلاطین» ده آیرجه بحث ایکیلدیکندن «ابوالفتح شاه حسین» ی اولنلره قاریشدر برامایز. «شیبانی خان» و «عبیدالله خان» حقیقده بک زیاده تقدیراتده بولونماسی ده، «فخری هروی» نك هر حالده صفویلر سراننده یاشامادیغه قطعی بر دلیلدر. بناء علیه بو «سلطان حسین» ی ایرانده دکل هندستانده آرامق ایجاب ایدر. بزه کوره بوخصوصده الک قوتلی و قطعی دلیل، دوغروندن دوغرویه کتابده مندرج بر پارچه در. «رودیکر» ک و «پهرچ» ک هیچ دقت ایتمه دکلی بوبارچه، کتابک مقدمه سنده مندرج بر منظومه نك بر بیتی در:

رشک جم و فریدون نقد شجاع دوران
چشم و چراغ ارغون شاه حسن فضائل
«سلطان حسین» ک «آرغون» خاندانیله و «شاه شجاع» له رابطه سنی، بویت قطعی صورتده کوسته ریور. ایشته بونقطه دن حرکت ایده رک «آرغونیلر» حقیقده تدقیقاتده بولونه جق اولورسه ق، بوسالاه نك صوک حکمداری «سلطان حسین ابن شاه شجاع» ک بزم آرادیمز شخص اولدینی تمامیه تعین ایده ر.
«جامع الدول» ه کوره (۹۲۲) ده تخته جقه رق فرق سنه فریح و مسعود و مستقل بر حیات کچیره ن و «مولتان» فتحندن دولای «ابوالفتح» و «غازی» عنوانلری آلان «سلطان حسین» ی ادبیات و سیاسیات عالنده هجری اوئنجی عصرده یتیشن بویوک و معروف

سوزلری هریردن ایشیدم جکدر. بوکونکی روحلر قوت آلا جق اثر آریورلر، بو اثرلرک اشتیاقنی دوایانلره و اونی صمیمی اولارق سوبله ینلره شاعرلریمزه بالعکس حرمتله باقالیدرلر، بیلیدرلرکه اطرافه قارشق قولاغنی طیقایان، کوزلری قاپایانلر نه شاعر، نه ده صنعتکار اولورلر. بجه «حیات» ک بوخصوصده کی نشریاتنه قارشق یاپیلان اعتراضلرک ایچنده مهم بر حقیقی احتوا ایده ن یازی «کونش» ده انتشار ایده ن «صدری ادهم» بک «اثر سزک» اسمنده کی مقاله سی ایدی. صدری ادهم بک شاعرلری فکر جریانلردن بال طوپلایان آریلره بکزه تیور. فکر آداملری هیچ بر جریان یاباجق قوته مالک دکل ایکن شاعرلردن یوکسک اثرلره انتظار ایتملری حقیق بولویور. بونده چوق دوغرو اولان جهت واردر. فکر حیاتی ده مملکت مزده قوت سزدر، جمعیتک کیتدیکی یولی تنویر ایده جک، حرکتلریمزی قوتلندیره جک اثرلرده یوقدر. فقط شاعر یالکیز فکر جریانندن بالی طوپلاماز، همان اکثریا غیر واضح اشتیاقلرک ده محوری اولور. انسانیتک و تورک جمعیتک بو صارصینتیلی دورلرنده اوقادار مبذول اشتیاقلر وارکه اگر صنعتکار بر روح بونلره محراق اولابیلسه بدی بو عظیم کتله لری نه درین هیجانلره سوق ایدر و اونلرک افقنی نه قادار چوق آچاردی...

حیات اقتصادی ساحه ده ده مختلف یازیلی ایله چوق مهم مسئله نی اورتایه آتدی. اقتصادی فعالیتلریمزه هدفه واصل اولاجق الک دوغرو بولده یوروملیدر. تورکیه نك استقلال حربنه قادار هیچ بر زمان حقیقی اقتصاد سیاستی یوقدی. ذاتاً بیک بر باغ ایله باغلی اولان مملکتده بویله بر سیاست تعقیبنده امکان اولامازدی. بویوک ظفر، سیاسی و اقتصادی استقلالیزی تأمین ایتدی. بوکون ناصیل بر یولده یوروملی یز؟ سؤالی قارشینمده یز. کورویوروز که غرب دولتلری اسکی اقتصادی سیاستلرینک تولید ایله دیکی اعراضی ازاله ایچون جالیشورلر. فقط او سیاستک دوغور دینی مختلف قوتلر چارپیشدینی ایچون قولایلقله موفق اولامیورلر. اگر حقیقی مستحصل کتله سنی قوتلره راتیفلر اعانه سیله سرمایه دار یاقق یولنی آرار و دولتک مکلف

ادبی تدقیق :

« بهار و کله بکله » ه داور

بر سنه طرفنده عمر سیف الدینک اوچ جلد کوچوک حکایه سی انتشار ایتدی : « یوکسک ٹوکچه لر » ، « کیزلی معبد » ، و صوک هافتالرده چیقان « بهار و کله بکله » . بزم ادبیاتمزدده متقد قدرت و صلاحیتنی حائر کیمسه اولمادینی ایچون بو اثر لر حقنده کی حکمی ، ادبی عامه نك ویردیکی رغبت ورواجدن استنتاج ایتک الکیطرافانه بر طرزدر : « یوکسک ٹوکچه لر » له « کیزلی معبد » نسخه لرندن بر ایکی یوز قادی قالدی . « بهار و کله بکله » ک صامی بیکه یافلاشدی . شونی هر شیدن اول عرض ایتک ایستهرم که سنه لر کدجه ادبی قابلیت دها زیاده آکلاشیلان ، بو کون بالذات مجموعه صاحبی کنج بر شاعره : « تورک ادبیاتنک صوک زمانلرده یکانه کوچوک حکایه جیسی عمر سیف الدیندی . اونک تولدیکی کوندن بری بورکجه کوچوک حکایه یازیلیور ، یازیلانر حالا بعضی قلم تجربه لیدر . بونلرک آراسنده جوق کوزهل اولانلرده بولونابیلر ؛ فقط هنوز بر حکایه جیمز اولمادیفته شهیم یوق . بونی ، بر ادبیات مجموعه سی چیقاران آدام صفتیه هر کسدن فضله بن حس ایدیورم . ظن ایدیورم که عمر سیف الدین یاشاسایدی بوکون تورکجه به خارجدن حکایه نقل ایتکه بو قادی مجبور اولیاجقدق ، بلکه کندی لسانمزدده کیلرک ترجمه ایدیله سنی غرور ایله بکله بکله جکدک » [۵] دیدیرتهن بو مستثنا کنجک بالکیز حکایه لری ده کیل ، مقاله لری ، خاطرات قیلندن یازدینی دفترلری ، خصوصی مکتوبلری ، بلا استثنا ، تمام انشرا ایدیله جکدر . بکهن ، بکندیکنی اوقور . تورک ادبیاتمزدده بر مرحله وجوده کتیرهن آدامک هیچ بر سطرطی مطبوعات ساحه سنه چیقمقدن محروم بر اقیلاماز . قالدی که عمر سیف الدین نه یازمش ایسه ادبی عامه مزده حرارتله قارشیلانمشد .

« بهار و کله بکله » محری - بو ، اونک یکی لسانله یازدینی ایلك حکایه در - ساده تورکجه نك عمومیه شمیدیکی زمانلرده خیلی اعتراضلره دوچار اولمشدی . کندسی خاطرات دفترنده ۸ کانون ثانی ۱۹۱۸ تاریخله شونلری یازیور : « ... هر کس بن لسانی پک چیلای بولویور . چونکه بن طبیعی لسانی کنده تورنک یابیورم . طبیعی لسان ، قونوشولان لساندر . اسکی نثرک عربجه ، عجمه ترکیبلردن ، تصرف ایدیله مش اجنبی کله لردن آلدینی لزوجت طبیعی لسانده یوقدر . لسانمزدک بنه سنده (مد) یوقدر . مژه لریمز ، همن عمومیتله قیصادر ،

[*] حیات ، صافی ۱۵ ، صیغه ۲۹۲

سیالر میاننده ذکر ایدیلیر . « شاه اسماعیل صفوی » نك اوغلی « سام میرزا » ، « تحفه سامی » آدی مشهور تذکره سنده ، شعر ایله اشتغال ایدن سلاطین صیراسنده « میرزا شاه حسین بن شاه بک بن امیر ذوالنون ارغون » ی اوتوغایارق ، اونک یکریمی اوچ سنه نبری هندستانده فرمانفرما اولدیغنی ، قلعه لری تعمیر وقصبه لری تزیین و اعمار ایتدیکنی ، ذکاوت و ذوق پرستلکه معروفیتنی ، مصور لکندن ده بهره یاب اولدینی روایت ایدیلدیکنی آکلا تقدن صوکرا ، آراده صیراده نظم ایله مشغول اولدیغنی سویله رک :

دامن بیمان برزده جانانه ام امروز
من بنده این طور بیتانه ام امروز
بیتی نقل ایدیور . (۹۵۷) ده تألیف ایدیلن « تحفه سامی » نك « سلطان حسین » ی ۹۳۰ دن صوکرا « آرغونیلر » تخته کیمش اولارق کوسترمه سی ، « جامع الدول » مغایر سه ده دها حقیقته یاقیندر : ۹۲۲ ده « بابور شاه » ک حمایه سیله سیاسی حیانه قاریشان « شاه حسین » ، ۹۳۰ ده تخته کچه زک « بابور » نامه خطبه اوقومش ، ایرتسی سنه « مولتان » سفرینی موفقیته یامش ، و (۹۶۱) ده وفاتنه قدر بوتون « سند » ده حکمران اولمشدر . « کامران میرزا » نك قاین پدری اولان « سلطان حسین » ک هیچ ارکک جوجوغنی قالمش و « ارغون » سلاله سنک حاکمینی (۱۰۰۱) ده بیتمشدر . « فخری بن محمد امین الهروی » نك بو اثرینی « تحفه سامی » دن اولمی یوقه صوکرامی یازدیغنی قطعی اولارق سویله به میز . « فخری » ، « ابوالنصر سام میرزا » حقنده : « نظمه کوزهل سلیقه سی واردر ؛ بو ایکی مطلعدن قوت و لطافت طبیی آکلا . شیلر » دیبه رک صفوی شهزاده سنک بر قاج بیتی نقل ایتکه برابر ، اونک تذکره سندن هیچ بحث ایتبور . کذلک ، اثر لرینک مقدمه لرنده نه « سام میرزا » « تحفه السلاطین » دن ، نه ده « فخری هروی » « تحفه سامی » دن خبردار کورونیورلر . بناء علیه « ظهیر الدین بابور » دن بحث ایدهرکن ایکسینک ده اونک عین بیتی نقل ایتله لری ، بلکه ، بسط بر توارد نتیجه سیدر . اوله ظن ایدیورم که « تحفه السلاطین » ایله « تحفه سامی » پک آز فرق ایله عین زمانده یعنی مجری اونجی عصرک ایکنجی نصنی ابتدالرنده یازیش ، هرا یکی مؤلفده بر برینک اثر لردن خبردار اولامامشدر . « فخری » نك اثرنده « سام میرزا » حقنده معلومات بولونماسته کلنجه ، بونی ، صفوی عائله حکمداریسنه منسوب بولونان « سام میرزا » نك ، سیاسی حیاتی اعتباریله بوتون آسیا تورک سرایلرنده طایفه سنه ، و آرغونیلرله صفویلر آراسنده اسکیدن بری موجود اولان دائمی رابطه لره عطف ایدیلیر .

مأخذلر :

پدرج ، بر این فارسی یازمه لر قاتالوغی - جامع الدول ، « ارغونیلر » فصلی - اسلام آنسیقلوپدیسی ، « ارغون » ماده سی [« سید جمال » ک « ارغون نامه » سیله « تاریخ فرشته » و « طبقات اکبری » دن نقلاً] - احسن التواریخ ، عالم آرای عباسی ، داستان ترکنازان هند ، آیین اکبری کبی هندو ایران تاریخلری - سام میرزانک « تحفه سامی » سی و بالخاصه « فخری » نك « تحفه السلاطین » ی .

کوبیلی زاده محمد فؤاد

استانبول دارالفنوننده « تورک ادبیاتی تاریخی » مدوسی

قوتلیدر . ثوبله اوزون جمله لری تورک سویله مز . بن ایشته خالد ضیاله جنابک آلا جالی ، ترکیلی ، جافاقلی نثرندن بردنبره بو آنه قادیار یازیلامش طبیی لسانه دوندیکم ایچون هر کسی شاشیرتدم . یعقوب قدریله فالخ رفیقده اسکی ترکیلی نثرک بولزوجتی حالا وار . اونلرک لسانی بولزوجت ایچون بکله بیلور . حالبوکه بونی بن بر قصور صایورم . حقلمیم ، دکلمیم ؟ ایلروده بللی اولاجق . بن لسانمده ، لسانک خصوصیتنی تشکیل ایدن « تورکیت » لری قوللانیرم . بونو هر کس « آرغو » صایور .

آرغو « کولخان بکی لسانی » دیمک . فرانسیزجاده بر « آرغو » وار . برده « غالیسیزم » دینان شکلر وار . « غالیسیزم » بو لسانلرک « اورنومان » لری حکمنده در . بزم لسانمزدده بر « کولخان بکی لهجه سی » وار . فقط قاموسی او قادیار قیصاکه . . . عادتاً الی کله بی کیمه زدییه بیلیم . (. . .) ک فرانسیزجادن ترجمه ایتدیکی بویوک ر آرغو قاموسی کوردم . ایچنده بیکلرجه کله وار ! اونک ایچون بزم « کولخان بکی لهجه سی » نی فرانسیزک آرغوسنه بکزه تمک بر آز فضله در . نه کتیت ، نه کیفیتجه آزالرنده بر مشابهت یوقدر . بزم آرغو ، بالیقجیلرله طولومباجیلر طرفندن سویله نیلن بش اون دانه روجه ، یاخود ارمیجه کله در . فقط بالعکس « آنا سوزلری » مزله رابطه لری اولان او قادیار جوق « تورکیت » لریمز وارکه . . . بونلرک معنایینی بالکیز بزیلیور . بونلر « کولخان بکی » کبی کوچوک بر زمهره نك ده کیل ، بوتون بر ملنک تعبیر لیدر . بر قاج مثال کتیریم :

ایشلر چاتالاشدی { = مشکله شدی
ایشلر صاریه صاردی

قارنی زیل چالییور { = جوق آجیمش

ووردم دویمازک بری { = حسنز بر آدام

بو خصوصیتلری « آرغو » ظن ایتک پک بویوک بر خطا . . . اما شمیدیک مطبوعاتده بونی آکلا تقی ممکن ده کیل . ایشته بن لسانمزدک « اورنومان » لری مقامنده اولان بو خصوصیتلری ، طبیعی لکک خارجنه چیقما یارق قوللانمغه چالیشیورم . « آرغو » ایله « غالیسیزم » ، « کولخان بکی لهجه سی » ایله « تورکیت » آراسنده کی فرق بیلیمنر بنی « کولخان بکی لسانی قوللانیر » صایورلر . بر از حقاری وار . چونکه شمیدی به قادیار طبیی لسان ، طبیی لسانک خصوصیتلری هپ عادیلک تلقی اولومش ! ادبیاتدن چیقاریلش ! . . . اسکی اویدورما مجرد نثره آلیشانلره طبیی لسانک خصوصیتلری غریب کلییور . بر کون طبیی بونتره ده آلیشاجاقلر . فقط شمیدین : — بو آرغو . . . بو عادی . . . حکمنی ویرمه سه لر . . .

زمان عمر سیف الدینک تخمیننی پک چاپوق میدانه قویدی . بو کون « بهار و کله بکله » ده کی حکایه لرک لسانی کیمسه یادیر غامیور . باشده « آقسام » غزته سنه روسجه دن حکایه لر نقل ایدن کنج ادیب اولدینی حالده یکی نثرده عمر سیف الدینک « تورکیت » تعبیر ایتدیکی